

SPORTO GINČUS NAGRINĖJANTYS NACIONALINIAI IR TARPTAUTINIAI ORGANAI

Audrius Biguzas

Advokatų profesinė bendrija Magnusson ir partneriai
Advokatas, asocijuotas partneris
Konstitucijos pr. 7, LT-09308 Vilnius
Tel. 8 682 42187
El. paštas: audrius.biguzas@magnussonlaw.com

Moksliniame straipsnyje analizuojamos profesionalinių sporto teisinių santykių subjektų galimybės spręsti tarpusavio ginčus įvairiais ginčų sprendimo būdais.

The article analyses possibilities of professional sports' subjects to resolve their disputes by using various dispute resolution bodies.

Įvadas

Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo (toliau – KKSĮ) 51 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad ginčai dėl KKSĮ nustatytų teisių gynimo yra nagrinėjami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Ši norma taip pat numato, kad atitinkamos sporto šakos taisyklėse gali būti nustatyta išankstinė ginčų sprendimo ne teisme tvarka. Taip pat pagal KKSĮ, jeigu ginčo šalys pageidauja, jos gali spręsti ginčą sporto arbitraže, kurio sudarymo tvarką ir darbo reglamentą nustato Kūno kultūros ir sporto departamentas (toliau – KKSD). Iš pažiūros toks įstatyminis reguliavimas atrodo labai liberalus ir modernus, suteikiantis galimybę profesionaliems sporto teisinių santykių subjektams nagrinėti ginčus įvairiais būdais, tačiau ar teorija ir, atrodytų, idealiai teisiškai sureguliuota tvarka atitinka realybę?

Analizuojant iš profesionalių teisinių santykių galinčių kilti sporto ginčų nagrinėjimo problematiką, susiduriama ne tik su esamo reguliavimo trūkumais įgyvendinant tokį reguliavimą Lietuvos Respublikoje, bet ir su galimybėmis nagrinėti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus užsienyje. Todėl svarbu išanalizuoti, kokios organizacijos turi teisę nagrinėti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus.

Šio straipsnio tyrimo tikslas – nusistačius iš profesionalių sporto teisinių santykių galinčių kilti ginčų rūšis ir išanalizavus iš profesionalių sporto teisinių santykių kylančių ginčų nagrinėjimo būdus, institucijas, esamą reikšmingą praktiką, apibrėžti, kokiais būdais iš sporto teisinių santykių galintys kilti ginčai gali būti nagrinėjami tarptautiniu ir nacionaliniu lygmeniu.

Šio straipsnio tyrimo objektas – iš sporto teisinių santykių kylančių ginčų nagrinėjimo būdai.

Šiame straipsnyje naudoti tyrimo metodai – sisteminės analizės, lyginamasis, dokumentų analizės. Sisteminės analizės tyrimo metodu analizuojami sporto ginčus nagrinėjančios tarptautinės ir nacionalinės institucijos, analizuojama, kaip profesionalių sporto teisinių santykių dalyviai gali kreiptis ir nagrinėti ginčus tokiose institucijose. Lyginamuoju metodu analizuojamos sporto ginčus nagrinėjančios institucijos, pateikiami jų trūkumai ir taip netiesiogiai parodomi kiekvienos iš sporto ginčus nagrinėjančios institucijos pranašumai. Dokumentų analizės metodu analizuojama teismų praktika, priskirianti sporto ginčus tam tikram ginčų pobūdžiui.

Šis straipsnis yra vienas iš pirmųjų mokslinių darbų, skirtų pažvelgti į tarptautinę ir nacionalinę sporto ginčų nagrinėjimo sistemą. Straipsnyje atskleidžiami iš sporto teisinių santykių kylančių ginčų galimi nagrinėjimo būdai, tam tikrų sporto ginčus nagrinėjančių institucijų specifika ir kompetencija.

Straipsnyje analizuojama Jungtinių Amerikos Valstijų autorių literatūra, kurioje pateikiamas Jungtinių Amerikos Valstijų autorių požiūris į iš sporto teisinių santykių kylančių ginčų nagrinėjimo specifiką. Lietuvoje, kaip minėta, ši tema nebuvo nagrinėta, todėl šiame moksliniame darbe nesiremiamą lietuvių autorių darbais.

1. Sporto ginčų rūšys

Tik išanalizavus, kokios yra galimų iš profesionalaus sporto teisinių santykių galinčių kilti ginčų rūšys, galima tinkamai apibrėžti ir kaip tinkamiausiai tokie ginčai galėtų būti nagrinėjami. Ginčai iš sporto teisinių santykių gali kilti dėl dviejų priežasčių – dėl sporto veiklos sutarties pažeidimo, interpretavimo arba dėl teisės akto pažeidimo, interpretavimo. Tiek ginčai, kylantys iš sporto veiklos sutarties pažeidimo, interpretavimo, tiek ginčai, kylantys iš teisės akto pažeidimo, gali susiklostyti tarp šių profesionalaus sporto teisinių santykių dalyvių: profesionalių sportininkų, trenerių, sporto klubų, lygų, nacionalinių ir tarptautinių sporto federacijų, nacionalinių olimpinio komitetų, regioninių olimpinio komitetų, Tarptautinio olimpinio komiteto ir kitų tarptautinių sporto organizacijų, pavyzdžiui, Pasaulinės antidopingo agentūros¹. Paminėtina, kad specifiskiausi iš sporto teisinių santykių galintys kilti ginčai yra apibrėžti Tarptautinio sporto arbitražo. Ši institucija iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus skirsto į tokias rūšis: ginčai dėl perėjimo tarp sporto klubų, sutartiniai ginčai (išskyrus ginčus dėl perėjimo tarp sporto klubų), dopingo bylos, etikos normų pažeidimo bylos (išskyrus dopingo bylas), bylos dėl sportinės pilietybės², ginčai dėl galimybės sportininkui atstovauti tam tikram klubui ar valstybei, kiti ginčai³. Manytina, kad yra tikslinga vadovautis tokiu Tarptautinio sporto arbitražo pateikiamu išskirimu, nes būtent Tarptautinis sporto arbitražas yra autoritetingiausia pasaulyje sporto ginčus nagrinėjanti institucija.

Taigi iš sporto teisinių santykių kylantys ginčai yra visų Tarptautinio sporto arbitražo pateikiama iš sporto teisinių santykių kylančių ginčų visuma, susiklostanti tarp nurodytų sporto teisinių santykių subjektų.

2. Sporto ginčų problematika

Suprasti profesionalių sporto teisinių santykių subjektų santykius ir iš šių santykių kylančius ginčus nacionaliniu lygmeniu, vadinasi, daryti esminę loginę klaidą, kalbant apskritai apie sporto teisinių santykių specifiką, kuri pasireiškia ne tik kaip nacionalinių teisės aktų visuma, reguliuojanti tam tikrus visuomeninius santykius. Sporto teisiniai santykiai nebūtų tokie įdomūs ir unikalūs, jei jiems nedarytų įtakos tarptautinė sporto teisė. Taigi nacionalinė sporto teisė ir dėl jos atsirandantys sporto teisinių santykių subjektų santykiai yra neatsiejami nuo tarptautinių teisės aktų tam tikros sporto šakos reguliavimo srityje. Tarp sporto teisinių santykių subjektų susiklostantys teisiniai santykiai, veikiami

¹ Pastaba: Pasaulinė antidopingo agentūra (angl. World Anti-Doping Agency, WADA).

² Pastaba: Tarptautinis sporto arbitražas ne kartą yra pasisakęs apie „sportinės pilietybės“ ir „politinės pilietybės“ santykį. Tarptautinio sporto arbitražo teigimu, „sportinė pilietybė“ visada sutaps su „politine pilietybe“, tačiau „politinė pilietybė“ nebūtinai sutaps su „sportine pilietybe“ (CAS 98/215). Tai reiškia, kad sportininkas gali būti dviejų valstybių pilietis ir turėti dvigubą pilietybę politiniu požiūriu, tačiau „sportinės pilietybės“ atžvilgiu jis gali būti tik vienos valstybės pilietis, t. y. atstovauti tik vienai nacionalinei rinkinei.

³ Tarptautinis sporto arbitražas. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-10-10]. Prieiga per internetą: <<http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/search/advanced.aspx>>.

ties nacionalinės, ties tarptautinės teisės bei šių sistemų sąveikos, sukuria vadinamąją *lex sportiva*⁴. Šių teisinių santykių ypatumas yra tas, kad kaip ir *lex mercatoria* (komercinių papročių teisė), *lex sportiva* – tai pliuralistiniai sporto teisinių santykių subjektų santykiai, kurie negali būti aiškinami tik nacionalinių teisės normų sistema, atsiejamai nuo tarptautinės sporto teisės. Taigi būtent *lex sportiva* susiformavimas ir parodo, kad tarp sporto teisinių santykių subjektų susiklostantys teisiniai santykiai yra kompleksiniai, t. y. apima ne tik nacionalinių teisės normų interpretaciją, bet ir tarptautinių federacijų, Tarptautinio olimpinio komiteto teisės normų visumą.

Kaip pažymi prof. Matthew J. Mitten ir prof. Hayden Opie straipsnyje apie ginčų, kylančių iš sporto teisinių santykių, nagrinėjimą⁵ „<...> kiekvienas tarptautinis ar nacionalinis sporto valdymo subjektas, kaip ir kiekvienas sportininkas, kuris dalyvauja Olimpinėse žaidynėse ar tam tikrame tarptautiniame sporto renginyje, turi savo „namų valstybę“, kurioje jis yra registruotas, turi gyvenamąją vietą ir jam yra taikomi tos „namų valstybės“ nacionaliniai teisės aktai. Kadangi „namų valstybių“ nacionaliniai teisės aktai yra skirtingi, sporto ginčų sprendimas tarp kelių subjektų (Tarptautinio olimpinio komiteto, tarptautinių sporto federacijų, nacionalinio olimpinio komiteto, nacionalinių federacijų) „namų valstybės“ teismuose visada yra problemiškas ir susiduria su sudėtingomis jurisdikcinėmis bei teisės taikymo problemomis“⁶. Taip šie autoriai nori parodyti, kad iš sporto teisinių santykių kylantys ginčai gali susidurti tiek su nacionalinių teisės aktų reguliavimu, kuris gali būti vienoks, tiek su tarptautinių sporto federacijų nustatytų reguliavimu, kuris gali būti kitoks. Taigi dažnai nagrinėjant nacionaliniu lygmeniu⁷ kylančius iš sporto teisinių santykių ginčus, reikia atkreipti dėmesį ir kaip tokius nacionalinius sporto teisinius santykius reguliuoja tam tikros sporto šakos tarptautinės ir nacionalinės taisyklės, kurios dažnai gali nurodyti, jog netgi ginčai, kylantys tam tikros nacionalinės federacijos viduje, nepaisant to, kad nacionalinė federacija yra įsteigta ir veikia pagal tam tikros valstybės teisę, nebus nagrinėjami nacionaliniuose teismuose⁸. Tai reiškia, kad nacionalinės federacijos turi galimybę atsisakyti savo šalies jurisdikcijos netgi nacionaliniams ginčams.

Kiekviena tarptautinė sporto šakos federacija ir Tarptautinis olimpinis komitetas siekia nustatyti ir taikyti vienodas sporto šakos taisykles bei vienodą sporto taisyklių aiškinimo praktiką visame pasaulyje. Todėl didžiausia problema yra tada, kai nacionaliniai teismai taiko teisės normas, kurios prasilenkia su tarptautinių sporto federacijų ir Tarptautinio olimpinio komiteto nustatomais principais. Tokia problema egzistuoja dėl to, jog nacionalinės sporto ginčus nagrinėjančios institucijos gali visai kitaip aiškinti tam tikrus sporto teisinius santykius, atsižvelgdamos į nacionalines teisės normas ir teises

⁴ CRAIGER, A.; GARDINER, S. *Professional Sport in the European Union: Regulation and Regulation*. Asser. The Hague, 2000.

⁵ MITTEN, M. J.; OPIE, H. *Sports law: implications for development of international, comparative, and national law and global dispute resolution*. CAS Bulletin, 2012.

⁶ Pastaba: autoriai nori pasakyti, kad, kilus ginčui tam tikroje valstybėje ir ginčą nagrinėjant pagal tam tikros valstybės teisę nacionaliniuose teismuose, teismai turi atsižvelgti tiek į ginčo pobūdį, tiek į tam tikrai sporto šakai taikytinus tarptautinius teisės aktus. *Lex sportiva* tuo ir yra unikali, jog, pavyzdžiui, nacionalinės federacijos savo vidaus dokumentuose gali numatyti, kad, nepaisant to, jog kyla tam tikras nacionalinis ginčas, jis bet koku atveju yra sprendžiamas Tarptautiniame sporto arbitraže. Taigi taip yra eliminuojama nacionalinė jurisdikcija. Tačiau, jeigu vis dėlto ginčus tarp sporto teisinių santykių subjektų sprendžia nacionalinius ginčus nagrinėjantis organas (teismas ar arbitražas), jis turėtų atsižvelgti į Tarptautinio sporto arbitražo suformuotą praktiką, tarptautines sporto federacijos taisykles, reguliuojančias tam tikrus sporto teisinius santykius. Būtent tai ir daro iš sporto teisinių santykių galinčius kilti ginčus problemiškus, t. y. sporto ginčų nagrinėjimo sudėtingumas ir galimybė eliminuoti nacionalinę jurisdikciją, o jos neeliminavimas – turėjimą atsižvelgti į tarptautinius tam tikrus sporto teisinius santykius reguliuojančius teisės aktus.

⁷ Pastaba: nacionaliniu lygmeniu kylantys ginčai vadinami ginčai, susiklostantys tarp toje pačioje valstybėje esančių, registruotų subjektų dėl tam tikrų nacionalinių visuomeninių santykių.

⁸ Lietuvos futbolo federacijos įstatai. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-10-13]. Prieiga per internetą: <<http://www.lff.lt/lt/istatai>>.

sistemas⁹. Būtent tai, kad nacionaliniai teismai ar kitos sporto ginčus nagrinėjančios institucijos bus per daug orientuotos į savo nacionalinę teisinę sistemą, kelia problemą, kad nesivystys *lex sportiva*, pagrįsta nacionalinių ir tarptautinių sporto taisyklių sąveika ir vienodu aiškinimu remiantis Tarptautinio sporto arbitražo praktika, tarptautinių sporto federacijų, Tarptautinio olimpinio komiteto nustatytomis normomis ir principais, kartu bus pažeistos ir tam tikros sporto šakos tarptautinės taisyklės, kurių įsipareigoja laikytis kiekviena sporto šakos federacija įstodama į tarptautinę sporto federaciją¹⁰. Taigi tarptautinis sportas reikalauja, kad tarptautinės sporto federacijos¹¹ nustatytos taisyklės būtų aiškinamos, taikomos ir vykdomos vienodai¹².

Darytina išvada, kad sporto ginčų nagrinėjimo problematika ir pasireiškia būtinumu nagrinėti iš nacionalinių sporto teisinių santykių kylančius ginčus neatsiejamai nuo tarptautinių sporto šakų federacijų taisyklių, Tarptautinio sporto arbitražo praktikos, Tarptautinio olimpinio komiteto principų, taip užtikrinant *lex sportiva* veikimą.

3. Reguliavimas Lietuvoje

Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad teisingumą Lietuvoje vykdo tik teismai¹³. Tai konstitucinė nuostata, tačiau ji niekaip neapriboja ginčo šalių teisės spręsti ginčus ir kitose įstatymų nedraudžiamose institucijose ir taip siekti šalis saistančio subjektyvaus teisingumo. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 23 straipsnyje nustatyta, kad šalys susitarimu gali perduoti spręsti ginčus arbitražui, išskyrus ginčus, kurie pagal įstatymus negali būti nagrinėjami arbitraže¹⁴. Taigi Lietuvos teisinė sistema suteikia subjektinę teisę asmenims ieškoti teisingumo ir arbitražuose. Kaip minėta, KKSĮ 51 straipsnio 1 dalyje įgyvendinama Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 23 straipsnio ir Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 1 straipsnio 1 dalies norma nustatant, kad ginčai dėl KKSĮ nustatytų teisių gynimo yra nagrinėjami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Pastaruoju straipsniu taip pat sureguliuota, kad atitinkamos sporto šakos taisyklėse gali būti nustatyta išankstinė ginčų sprendimo ne teisme tvarka.

Peržvelgus esamą teisinį reguliavimą Lietuvoje, galima teigti, kad KKSĮ nuostata, suteikianti galimybę sporto teisinių santykių subjektams nagrinėti tarpusavio teisinius ginčus arbitražu, neprasilenkia su Lietuvos Respublikos teismų įstatymu, tačiau yra įgyvendinama tik iš dalies. KKSD, būdama profesionalių sporto teisinių santykių reguliavimo įgyvendinimo užtikrinimo institucija, deja, nėra įgyvendinusi KKSĮ 51 straipsnio nuostatų, suteikiančių teisę nagrinėti sporto ginčus arbitražu. Tačiau, kaip bus nurodyta šiame straipsnyje, Lietuvoje jau yra privati iniciatyva nagrinėti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus arbitražu.

Svarbu atkreipti dėmesį ir tai, kad ir kiekviena Lietuvoje veikianti sporto šakos federacija turi savo ginčų nagrinėjimo institucijas, kurios yra vidinės, išankstinės, ikiteisminės sporto ginčų nagrinėjimo institucijos, neužkertančios kelio nagrinėti sporto ginčus teismuose arba arbitraže. Tokios ikiteisminės

⁹ MITTEN, M. J.; OPIE, H. *Sports law: implications for development of international, comparative, and national law and global dispute resolution*. CAS Bulletin. 2012.

¹⁰ Pastaba: pažymėtina, kad Lietuvoje netgi yra reikalavimas, jog kiekviena nacionalinė sporto šakos federacija, norėdama būti pripažinta nacionaliniu mastu kaip vienintelė tam tikros sporto šakos federacija, privalo pateikti prašymą ir įrodymus Kūno kultūros ir sporto departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kad ji yra atitinkamos sporto šakos tarptautinės federacijos narė ir laikosi tarptautinės federacijos taisyklių. Tai nustato Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus įsakymas „Dėl nacionalinių sporto (šakų) federacijų pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. *Valstybės žinios*, 2009, nr. 12-504.

¹¹ Pastaba: kurių narės yra nacionalinės sporto federacijos ir įsipareigoja laikytis tarptautinių sporto federacijų taisyklių.

¹² MITTEN, M. J.; OPIE, H. *Sports law: implications for development of international, comparative, and national law and global dispute resolution*. CAS Bulletin, 2012.

¹³ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas. *Valstybės žinios*, 1994, nr. 46-851.

¹⁴ Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas. *Valstybės žinios*, 2002, nr. 36-1340.

sporto federacijų institucijos nagrinėja profesionalių sportininkų ir sporto organizacijų ginčus, kylančius iš tam tikros sporto šakos teisinių santykių.

Pavyzdžiui, Lietuvos krepšinio federacija ir Lietuvos futbolo federacija turi drausmės komitetus¹⁵, etikos komisijas, kurios nagrinėja tam tikrus Lietuvos krepšinio federacijos ar Lietuvos futbolo federacijos taisyklių pažeidimus. Būtina atkreipti dėmesį, kad toks ginčų tarp profesionalių sporto organizacijų ir / ar profesionalių sportininkų nagrinėjimas yra tik išankstinis nagrinėjimas ir nėra galutinis ginčo išsprendimo būdas Lietuvos Respublikoje. KKSĮ, o kartu ir KKSD, neužtikrina bendros sporto ginčų nagrinėjimo institucijos kiekvienoje federacijoje veikimo mechanizmo, nes kiekviena Lietuvos sporto federacija yra palikta savięigai, t. y. kiekviena sporto federacija yra laisva apsispręsti, kokių būdu reguliuoti ginčų, kylančių tarp atitinkamos federacijos narių, nagrinėjimą. Tačiau nustatytas dereguliavimas sporto šakų federacijoms neužtikrina, kad sporto šakų federacijų drausmės institucijų priimti sprendimai turėtų galutinę ir neskundžiamą galią arba būtų skundžiami tik tarptautinei tam tikros sporto šakos federacijai.

Kiekviena nacionalinė sporto federacija, kaip ji suprantama pagal KKSĮ, turi teisę, pasitvirtinusi vidaus tvarką, sukurti mechanizmą nagrinėti tam tikroje sporto federacijoje kylančius ginčus tarp sportininkų profesionalų, sporto organizacijų. Toks reguliavimas, kai iš esmės ginčas nėra išsprendžiamas sporto federacijoje, nors tam tikra sporto šakos federacija ir turi atskirą ginčus nagrinėjantį organą, neužtikrina greito ginčų, kylančių iš sporto teisinių santykių, sprendimo. Galiausiai šalių ginčas turi galimybę persikelti į bendrosios kompetencijos teismą, t. y. sporto šakų federacijų lygiu kylantys ginčai vis dėlto turi galimybę būti skundžiami bendrosios kompetencijos teismui arba Tarptautiniam sporto arbitražui, jeigu taip numato sporto šakos federacijos taisyklės¹⁶. Esant tokiai situacijai galima kelti klausimą, ar tikslinga tam tikros sporto šakos federacijos taisyklėse sureguliuoti, kad ginčai yra nagrinėjami Lietuvos Respublikos teismuose kaip galutinėje instancijoje. Toks klausimas keltinas dėl to, kad, kaip jau minėta, *lex sportiva* yra unikali tuo, jog sporto teisiniai santykiai ir iš šių santykių kylantys net ir nacionaliniai ginčai turi būti aiškinami neatsiejamai nuo tarptautinių sporto šakų federacijų taisyklių, Tarptautinio olimpinio komiteto principų, Tarptautinio sporto arbitražo praktikos. Todėl kyla pagrįsta abejonė, ar teismai yra ta institucija, kuri gali objektyviai išnagrinėti specifinius ginčus¹⁷.

Darytina išvada, kad dabartinėje KKSĮ redakcijoje trūksta dereguliavimo mechanizmo, kuris imperatyviai skatintų kiekvieną sporto federaciją spręsti sporto ginčus tik tarptautinėje tam tikros sporto šakos federacijoje arba Tarptautiniame sporto arbitraže ir eliminuotų bet kokių sporto ginčų, kylančių atitinkamoje federacijoje, perkėlimą į bendrosios kompetencijos teismą. Taip būtų užtikrinamas profesionalių sporto teisinių santykių subjektų, pagal jų sampratą KKSĮ, subjektinių teisių gynimas lygiais pagrindais visiems Lietuvos Respublikos ar Lietuvos Respublikoje reziduojantiems profesionaliems sporto teisinių santykių subjektams.

Darytina išvada, kad Lietuvos Respublikoje susiklostęs teisinis reguliavimas suteikia sporto teisinių santykių dalyviams galimybę pirmiausiai nagrinėti ginčus, kylančius iš sporto teisinių santykių

¹⁵ Lietuvos krepšinio federacija. *Taisyklės, reglamentuojančios žaidėjų perėjimus ir kompensacijas sporto (krepšinio) mokykloms (klubams) už paruoštą žaidėją* [interaktyvus. Žiūrėta 2014-03-31]. Prieiga per internetą: <<http://www.musukrepšinis.lt/public/files/Taisykles-reglamentuojancios-zaideju-perejimusi.-Patvirtinta-LKF-metineje-konferencijoje-2013.04.16.pdf>>.

¹⁶ Pastaba: Tarptautinis sporto arbitražas suteikia galimybę nacionalinėms arba tarptautinėms federacijoms, lygoms savo vidaus dokumentuose numatyti tokį reguliavimą, kad nacionalinėse arba tarptautinėse federacijose nagrinėjami ginčai tarp sporto teisinių santykių subjektų galėtų būti skundžiami Tarptautiniam sporto arbitražui. Tai reguliuoja Tarptautinio sporto arbitražo statuto S20 straipsnis. Manytina, tokia galimybė, suteikta tarptautinėms ir nacionalinėms sporto federacijoms, lygoms, yra palanki bendrai sporto teisės, sporto teisinių santykių aiškinimo praktikai formuotis.

¹⁷ MITTEN, M. J.; OPIE, H. *Sports law: implications for development of international, comparative, and national law and global dispute resolution*. CAS Bulletin, 2012.

atitinkamoje sporto šakos federacijoje, o vėliau tokius ginčus perkelti nagrinėti į teismą arba arbitražą, atsižvelgiant į tai, koks ginčas kyla tarp šalių, kokie santykiai saisto ginčo šalis, kokių pagrindų kyla sporto ginčas.

4. Sporto ginčus Lietuvoje nagrinėjantys subjektai

Kiekviena sporto šakos federacija turi galimybių nagrinėti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus pagal jos pačios susikurtas taisykles, o kartu ir atsižvelgiant į tarptautinės atitinkamos sporto šakos federacijos privalomąsias nuostatas. Bet koku atveju, net ir pasinaudojus kiekvienos atskiros nacionalinės sporto šakos federacijos suteikiamomis galimybėmis nagrinėti sporto ginčus išankstinėse sporto ginčų nagrinėjimo institucijose, galutinai išspręsti sporto ginčą priklauso bendrosios kompetencijos teismui, jeigu sporto šakos federacijos lokaliuose teisės aktuose nėra privalomai numatyta, jog ginčus, kylančius iš tam tikros sporto šakos federacijos, galutinai sprendžia Tarptautinis sporto arbitražas arba kiti privatūs arbitražai.

Nenagrinėjant kiekvienos sporto šakos tarptautinės sporto federacijos institucijų, nagrinėjančių tik atitinkamos sporto šakos kylančius ginčus, ginčų nagrinėjimo institucijų, būtina pabrėžti, kad yra kelios esminės ginčų, kylančių iš sporto teisinių santykių, kryptys, t. y. ginčai gali būti nagrinėjami arbitražu (Tarptautiniame sporto arbitraže arba kituose privačiuose arbitražuose), taikinamuoju būdu arba bendrosios kompetencijos teismuose. Paminėtina, kad ginčus nagrinėjant sporto šakos federacijoje pasitelkiant vidinius sporto šakos federacijos organus to negalima priskirti prie sporto ginčų nagrinėjimo būdų, nes atskirų sporto šakų federacijų vidiniai organai, nagrinėjantys sporto teisinių santykių ginčus, yra tik pirminė, ikiteisminė arba ikiarbitražinė priemonė ginčams spręsti. Šie organai nėra galutinė sporto ginčų sprendimo instancija, todėl, analizuojant iš sporto teisinių santykių kylančių ginčų sprendimą, visada reikia kalbėti tik apie bendrosios kompetencijos teismus, arbitražą arba alternatyvius sportinių ginčų sprendimo būdus. Kuris būdas yra palankiausias sporto teisinių santykių subjektams, galima suvokti tik išanalizavus kiekvieną sporto teisinių santykių ginčus nagrinėjančią instituciją.

Bendrosios kompetencijos teismai. Sporto ginčus tarp sporto teisinių santykių subjektų gali nagrinėti bendrosios kompetencijos teismai. Tiek sporto teisinių santykių dalyviai tarpusavio sandoriuose turi teisę numatyti, kad tarpusavio ginčus sprendžia bendrosios kompetencijos teismas, tiek sporto šakų federacijos, lygos turi teisę savo vidaus teisės aktuose sureguliuoti tokią teisinę tvarką, kuri leistų atitinkamos sporto šakos federacijos, lygos nariams tarpusavio ginčus nagrinėti tik bendrosios kompetencijos teismuose¹⁸.

Manytina, kad teismai nėra priemonė, galinti užtikrinti vienodą sporto ginčų nagrinėjimo praktiką remiantis Tarptautinio sporto arbitražo praktika ir būtinumu ją taikyti sporto teisiniams santykiams¹⁹.

¹⁸ Pastaba: toks reguliavimas galimas tiek, kiek atitinkamos sporto šakos federacijos, lygos vidaus teisės aktais yra sureguliuota situacija, kad atitinkamos sporto šakos federacijos, lygos nariai tarpusavio ginčus sprendžia bendrosios kompetencijos teisme, neprieštarauja tarptautinės sporto šakos federacijos teisės aktams. Pastarieji tam tikrais atvejais gali paneigti nacionalinę jurisdikciją ir įpareigoti atitinkamos šalies sporto federacijos narių ginčus privalomai spręsti tarptautinėje tam tikros sporto šakos federacijoje (Lietuvos futbolo federacijos ir Tarptautinės futbolo federacijų sąjungos pavyzdys, kai Lietuvos futbolo federacijos įstatuose yra nurodyta, jog „LFF, LFF nariai, LFF organai, lygos, klubai, žaidėjai, oficialūs asmenys, žaidėjų agentai bet koki su nacionaliniais reikalais susijusį ginčą, kylantį dėl ar susijusį su LFF įstatų, LFF priimtų taisyklių, reglamentų ir kitų dokumentų taikymu, spręs paskutinėje instancijoje tik Tarptautiniame sporto arbitražo teisme (CAS), esančiame Lozanos mieste (Šveicarija), kuriame ginčai bus sprendžiami nesikreipiant į bendrosios kompetencijos teismą <...>“ (Lietuvos futbolo federacijos įstatų 58 str. 1 d.).

¹⁹ Pastaba: būtinumą nagrinėti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus turint reikiamos patirties sporto teisės srityje pabrėžia ir prof. Matthew J. Mitten bei prof. Hayden Opie. Be kita ko, privalomumą turėti sporto teisės patirties kelia ir Tarptautinis sporto arbitražas savo arbitrams (Tarptautinis sporto arbitražas. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-10-11]. Prieiga per internetą: <[http://www.tas-cas.org/d2wfiles/document/4962/5048/0/Code20201320corrections20finales20\(en\).pdf](http://www.tas-cas.org/d2wfiles/document/4962/5048/0/Code20201320corrections20finales20(en).pdf)>).

Tai pasakytina ir apie Jungtines Amerikos Valstijas, kuriose teisės mokslininkai diskutuoja apie bendrosios kompetencijos teismų galimybes spręsti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus. Štai James Nafziger teigiamu, bendrosios kompetencijos teismai yra per daug apsinkinti sporto ginčų, tačiau sporto rinka pasigenda tokių teismų aktyvumo²⁰.

Pažymėtina, kad sporto teisinių santykių specifika lemia, kad iš sporto teisinių santykių kylantys ginčai turi būti nagrinėjami operatyviai, specifiskai, atsižvelgiant į pačių teisinių santykių ypatybes. Deja, Lietuvos Respublikoje nagrinėjami ginčai, kylantys iš sporto teisinių santykių, gali būti per daug formalizuoti ilgo bylų nagrinėjimo proceso, neorientuoti į vartotojo, paties sporto teisinių santykių subjekto interesus, elgseną po teismo sprendimo įsigaliojimo, neparemti Tarptautinio sporto arbitražo formuojama bendra sporto ginčų nagrinėjimo praktika. Taigi Lietuvos Respublikos teismai turi galimybę tapti ta sporto teisinių santykių ginčų nagrinėjimo vieta, kur iš sporto teisinių santykių kylantys ginčai nesukels šalims operatyvaus teisingumo pajautimo, nes dėl ilgo bylos nagrinėjimo, sprendimas sporto teisinių santykių subjektui nebebus aktualus.

Tačiau problema ta, kad ginčai, kylantys iš sporto teisinių santykių, yra specifiniai – jiems aktualia kiekvienos sporto šakos tarptautinės sporto federacijos formuojama politika, praktika, aktualiausia Tarptautinio sporto arbitražo jurisprudencija.

Taigi kodėl dabartinėje situacijoje Lietuvos Respublikos teismuose nagrinėjant iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus būtų susidurta su tokių santykių interpretavimo problematika, o ne su galimybe gauti greitą ir teisingą sprendimą? Pirma, būtina atsižvelgti į tai, kad nuo pat Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos Respublikos teismuose nesusiklostė pakankamai daug sporto ginčų nagrinėjimo praktikos, kuri ne tik būtų įgijusi tam tikrą kryptį, bet ir būtų aišku, kokio sporto reguliavimo, sporto teisinių santykių interpretavimo modelio laikomasi Lietuvos Respublikoje. Antra, Lietuvos Respublikos teismai, atsižvelgiant į jų darbo krūvį, negali garantuoti operatyvaus iš sporto teisinių santykių kylančių ginčų nagrinėjimo. Tai patvirtintina, pavyzdžiui, 2013 m. Lietuvos teismų veiklos apžvalga, kurioje nurodoma, kad „Civilinių bylų ilgo nagrinėjimo teismuose priežastys sietinos su procesiniais veiksmais, atliekamais pasirengimo nagrinėti bylą metu: šalys savo ir (ar) teismo iniciatyva tikslina ieškinio reikalavimus, taiso procesinių dokumentų trūkumus, teismai dažnai suteikia galimybę pateikti papildomų įrodymų, proceso dalyviai ir (ar) teisėjai negali dalyvauti teismo procese dėl ligos, skiriamas laikas šalims baigti teismo procesą taikos sutartimi, tvirtinamos taikos sutartys“²¹. Dėl pastarosios priežasties profesionalių sporto teisinių santykių subjektai retai kreipiasi į teismus. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Lietuvos Respublikos teismuose nagrinėjamos bylose, kurios kyla iš sporto teisinių santykių, nėra taikomi kokie nors sutrumpinti bylų nagrinėjimo terminai²². Vien bylos nagrinėjimas pirmojoje instancijoje gali trukti apie metus, o įvertinant visų trijų instancijų darbo specifiką ir galimybes gana greitai sulaukti galutinio sprendimo, manytina, kad teismai nėra ta operatyvi priemonė, kurio leistų sporto teisinių santykių subjektams pasiekti „galutinį teisingumą, teisybę“, tam tikrą satisfakciją priimtu sprendimu, o ir pats sprendimas vargu ar turėtų realios naudos pačioms ginčo šalims, nes sporto teisiniai santykiai po teismo sprendimo jau nebūtų aktualūs.

Problema yra ir teismų praktikos nevienodumas. Išskirtini štai tokie pavyzdžiai Lietuvoje, kurie kelia abejonių dėl bendrosios kompetencijos teismų sporto teisinių santykių specifiskumo suvokimo. Ieškovas, automobilių sporto klubas, 2009 m. kovo 16 d. kreipėsi į Kauno miesto apylinkės teismą su ieškiniu, prašydamas pripažinti negaliojančiais 2009 m. techninius reikalavimus „A+“ grupės automobiliams. Ieškovo nuomone, paskelbti reikalavimai buvo priimti ir paskelbti pažeidžiant Lietu-

²⁰ NAFZIGER, J. *International sports law as a process for resolving disputes*. International & Comparative Law Quarterly, 1996.

²¹ Nacionalinė teismų administracija. *2013 m. teismų veiklos apžvalga*. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-03-30]. Prieiga per internetą: <http://www.teismai.lt/dokumentai/teismu%20aCASKaita_2013_galutine.pdf>.

²² Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas. *Valstybės žinios*, 2002, nr. 42-1340.

vos automobilių sporto federacijos (toliau – LASF) veiklą reglamentuojančius dokumentus, todėl yra neteisėti ir pripažintini negaliojančiais nuo jų paskelbimo. LASF įstatai reglamentuoja, kad „Ape-
liacinis teismas yra LASF drausminis organas ir galutinė instancija, sprendžianti oficialiose Lietu-
voje vykstančiose automobilių sporto varžybose tarp varžybų organizatorių, pareiškėjų, vairuotojų
arba bet kurių kitų LASF licencijų turėtojų kilusius ginčus automobilių sporte, įskaitant konkrečias
varžybas bei ginčus, kylančius dėl LASF veiklą reglamentuojančių norminių aktų, dėl automobilių
sporto varžybas reglamentuojančių norminių aktų, dėl LASF valdymo (tarybos) ir kitų organų priimtų
sprendimų / nutarimų“²³. Bendrosios kompetencijos teismas nepatenkino atsakovo, LASF, skundo,
kuris buvo grindžiamas tuo, jog „Tarptautinė automobilių sporto federacija, priimdama LASF į Tarp-
tautinės automobilių sporto federacijos narius, suteikė jai galutinį sporto arbitro statusą sprendžiant
ginčus, kylančius taikant automobilių sporto taisykles“²⁴. Teismas pasisakė, kad „<...> Europos žmo-
gaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 ir 13 str., Konstitucijos 30 str. bei CPK 5 str.
įtvirtina vieną iš svarbiausių civilinio proceso teisės principų – teisminės gynybos prieinamumo prin-
cipą, kuris reiškia, jog kiekvienam asmeniui, manančiam esant pažeistas jo teises, yra garantuojama ir
prieinama teisminė gynyba (LAT nutartis civilinėje byloje Nr. 2-154/2008). Vadovaujantis CPK 5 str.
1 d., kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų
apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. <...> Taigi nurodytose teisės
normose įtvirtinta asmens, siekiančio įgyvendinti savo teises ir apginti savo interesus, teisė kreiptis į
teismą gynybos. Konstitucinis Teismas 2002 m. liepos 2 d. nutarime taip pat pabrėžė, kad ikiteisminė
ginčų sprendimo tvarka gali būti nustatyta, tačiau jos teisinis reguliavimas neturi paneigti asmens,
manančio, kad jo teisės ar laisvės pažeidžiamos, teisės ginti savo teises ir laisves teisme. Pateikdama
ieškinį teismui dėl savo pažeistų teisių gynybos, kolegijos nuomone, ieškovė nepažeidė LASF įstatų
ir kitų veiklą reglamentuojančių dokumentų, nenumatančių ieškovei pareigos neteisimine tvarka dėl
konkretaus šioje byloje kilusio ginčo kreiptis į AT, kartu neribojančių ieškovės teisės neteisėtus LASF
veiksmus ar dokumentus, susijusius su jos teisių pažeidimu, tiesiogiai skusti teismui. Toks pavyz-
dys rodo, kad Lietuvos bendrosios kompetencijos teismai atmeta tarptautinių sporto šakų federacijų
privalomus reikalavimus nacionalinėms federacijoms atskirai, be bendrosios kompetencijos teismų
išikišimo spręsti tarpusavio ginčus. Nors toks bendrosios kompetencijos teismo požiūris ir yra keistas
tarptautinės sporto teisės požiūriu, vis dėlto neaiškumo labiau įneša kitas Lietuvos bendrosios kom-
petencijos teismo sprendimas, kuriuo Tarptautinio sporto arbitražo teismo kompetencija ir jurisdikcija
vis dėlto pripažįstama Lietuvoje²⁵.

Šio arbitražo pripažinimas Lietuvoje grindžiamas 2012 m. lapkričio 5 d. Vilniaus apygardos teis-
mo nutartimi civilinėje byloje Nr. 2S-1381-302/2012. Ieškovas, Vilniaus apskrities futbolo federacija,
kreipėsi į teismą su ieškiniu atsakovui Lietuvos futbolo federacijai dėl Lietuvos futbolo federacijos val-
dymo organo priimto sprendimo pripažinimo negaliojančiu ir teisių pripažinimo. Atsakovas, Lietuvos
futbolo federacija, pateikė teismui prašymą dėl ieškinio palikimo nenagrinėto, nurodydamas, kad yra
ieškovo ir atsakovo arbitražinis susitarimas spręsti tarp šalių kilusį ginčą arbitražu, o tiksliau – remian-
tis Lietuvos futbolo federacijos įstatų nuostatomis, visi tarp Lietuvos futbolo federacijos, Lietuvos
futbolo federacijos narių, Lietuvos futbolo federacijos organų kylantys ginčai sprendžiami nepriklau-
somame Tarptautiniame sporto arbitraže. Teismas savo sprendime pripažino, kad Lietuvos futbolo
federacijos nariai yra priėmę arbitražinį susitarimą dėl ginčų perkėlimo į Tarptautinį sporto arbitražą,

²³ Lietuvos automobilių sporto federacijos įstatai. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-05-15]. Prieiga per internetą: <http://www.lasf.lt/wp-content/uploads/2013/11/LASF-istatai-priimti-2013-03-30-LASF-nariu-suvaziavime-2_.pdf>.

²⁴ Kauno apygardos teismas. 2012 m. vasario 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2A-89-527/2012.

²⁵ Pastaba: tačiau kyla klausimas, kodėl ja nesiremiam.

todėl kilęs ginčas tarp Lietuvos futbolo federacijos narių šiuo atveju negali būti sprendžiamas bendrosios kompetencijos teisme²⁶.

Vadovaujantis nurodytų bylų analize pažymėtina, kad bendrosios kompetencijos teismai nevienodai vertina tarptautines sporto federacijas ir jų imperatyvias taisykles, negeba detaliau analizuoti kiekvienos tarptautinės federacijos ginčų nagrinėjimo organų, todėl ir priimami nevienodi bendrosios kompetencijos teismų sprendimai. Taigi bendrosios kompetencijos teismai per daug remiasi formalia įstatymo raide, o ne interpretuoja teisę, neinterpretuoja paties teisinio santykio specifiškumo. Deja, Lietuvoje teismai netaiko Tarptautinio sporto arbitražo praktikos nagrinėdami iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus, o tai prisideda prie bendrosios kompetencijos teismų nelankstumo sprendžiant sporto ginčus. Teismai, nebūdami pakankamai kompetentingi, o tiksliau pasakius, lankstūs analizuodami sporto teisinius santykius, negali patenkinti sporto poreikio tinkamai operatyviai ir taip išnagrinėti sporto ginčus, kad būtų remiamasi ne tik formalia įstatymo raide, bet ir būtų atkreiptas ypatingas dėmesys į sporto federacijų formuojamą sporto ginčų nagrinėjimo praktiką.

Ir galiausiai – teismai, deja, bet nesuvokia sporto teisės vietos teisės šakų sistemoje. Atkreiptinas dėmesys, kad teismų nežinomybę skatina ir nevienoda teismų praktika. Pavyzdžiui, Lietuvos apeliacinis teismas vienoje byloje, kurioje buvo analizuojamas sporto veiklos sutarties priskirtinumas civilinei arba darbo teisei, pasisakė: „Kūno kultūros ir sporto įstatymo 29 straipsnis profesionalų sportininką apibrėžia kaip fizinį asmenį, kuris už pasiruošimą varžyboms ir dalyvavimą jose gauna darbo užmokestį, mokamą tos sporto organizacijos, su kuria asmuo yra sudaręs sporto veiklos sutartį (kontraktą). Kūno kultūros ir sporto įstatymo 31 straipsnis numato, kad sporto organizacija, sudariusi su profesionaliu sportininku arba treneriu sporto veiklos sutartį, įstatymų nustatyta tvarka moka sportininko socialinio draudimo įnašus. Profesionaliojo sportininko, trenerio darbas pagal sporto veiklos sutartį yra įskaitomas į jo darbo stažą. <...> Civiliniuose santykiuose viena iš šalių įsipareigoja atlikti kitos šalies ar trečiojo asmens nauda tam tikrą iš anksto apibrėžtą užduotį (suteikti paslaugą), o darbo teisinių santykių ar jiems prilyginamų santykių atveju darbuotojas privalo atlikti darbo funkciją, nesiejamą su gaunamu rezultatu. Ginčijamus teisinius santykius prilyginti darbo teisiniams santykiams leidžia Sutarties nuostatos dėl užmokesčio žaidėjui mokėjimo, nepaisant to, ar jam pavyks pasiekti laukiamą žaidimo lygį, t. y. teikiamų paslaugų (darbo) rezultatą, ir nuostatos dėl žaidėjo garantijų, jog Sutartis nebus nutraukta dėl tų priežasčių, kad jis teikdamas paslaugas (dirbdamas Klubo interesais) susirgo ar patyrė traumą (Sutarties III straipsnis). [...] Palyginusi bylos šalių teises ir pareigas, išdėstytas Kūno kultūros ir sporto įstatyme ir Sutartyje, su darbo ir civilinių santykių požymiais, teisėjų kolegija mano, kad ginčijami teisiniai santykiai labiau prilygsta darbo, o ne civiliniams teisiniams santykiams“²⁷. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas toje pačioje byloje pasisako priešingai: „<...> profesionaliam sportininkui sportas yra atitinkamos specifinės rūšies darbo veikla, už kurią sportininkas gauna darbo užmokestį, tačiau esant kontraktui, sudarytam laikantis Kūno kultūros ir sporto įstatymo nuostatų, darbo teisinius santykius reglamentuojančios normos netaikytinos“²⁸. Toks teismų praktikos nevienodumas rodo, kad teismai nežino, kokiai teisinių santykių sričiai priskirti iš sporto veiklos sutarties kylančius teisinius profesionalaus sportininko ir sporto klubo santykius. Nežinant sporto teisinių santykių kilmės, negalima identifikuoti, kuriai teisės sričiai, šakai priskirtini sporto teisiniai santykiai. Galiausiai, neanalizuojant sporto teisinių santykių kilmės ir aptariamiems santykiams taikytinų normų, sunku interpretuoti ir pačius tarp profesionalių sporto klubų ir profesionalių sportininkų susiklostančius specifinius teisinius santykius. Būtent dėl teismų praktikos nevienodumo, neaiškumo, ar Lietuvos Respublikos teismai pripažįsta tarptautines sporto ginčus nagrinėjančias institucijas, tarptautinių fede-

²⁶ Vilniaus apygardos teismas. 2012 m. lapkričio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2S-138-302/2012.

²⁷ Lietuvos apeliacinis teismas. 2010 m. rugsėjo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2T-164/2010.

²⁸ Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. 2006 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-387/2006.

racijų sporto ginčų nagrinėjančias institucijas, kritikuotina galimybė sutelkti sporto ginčų nagrinėjimo praktiką bendrosios kompetencijos teismuose.

Arbitražas. Tai ginčo sprendimo būdas, kai fiziniai ar juridiniai asmenys, remdamiesi susitarimu, tarpusavio ginčui spręsti kreipiasi ne į valstybės teismą, o į jų susitarimu pasirinktą trečiąjį asmenį ar asmenis.²⁹ KKSĮ 51 straipsnyje nurodoma, jeigu ginčo šalys pageidauja, jos gali ginčą spręsti sporto arbitraže, kurio sudarymo tvarką ir darbo reglamentą nustato KKSD. Pažymėtina, kad iki šiol pats KKSD nėra sudaręs jokių tvarkos, kurios pagrindu Lietuvos Respublikoje būtų formuojamas bendras sporto arbitražas. Lietuvos Respublikoje veikia keli arbitražai – Vilniaus komercinio arbitražo teismas (toliau – VKAT), kuris yra populiariausia institucija, nagrinėjanti privačius komercinius ginčus, VŠĮ Vilniaus tarptautinis ir nacionalinis komercinis arbitražas bei Lietuvos arbitražo teismas.

Galima tik pasidžiaugti, kad 2013 m. kovo 1 d. VKAT patvirtino ginčų, kylančių iš sporto teisinių santykių, nagrinėjimo tvarką³⁰. Pagal šią tvarką ginčams, kylantiems iš sporto teisinių santykių, galioja supaprastintos ginčo nagrinėjimo taisyklės. Jos leidžia ginčą išnagrinėti per maksimaliai trumpiausią terminą (tris mėnesius). Taip siekiama užtikrinti sporto teisinių santykių greitą vystymąsi ir operatyvumą. Taip pat pagal VKAT patvirtintą ginčų, kylančių iš sporto teisinių santykių, tvarką, ginčams, kylantiems iš sporto teisinių santykių, galioja kitokie arbitravimo mokesčiai, o pačios ginčo šalys turi galimybę rinktis arbitrus ne tik iš rekomenduojamo VKAT arbitrų sąrašo, bet į ginčo nagrinėjimą įtraukti ir asmenis, išmanančius sporto teisinių santykių specifiką arba pačią konkrečią sporto šaką.

VKAT patvirtintai ginčų, kylančių iš sporto teisinių santykių, tvarkai galioja tie patys arbitražo pranašumai, kurie plačiai aptariami kalbant apie arbitražą kaip ginčų nagrinėjimo būdą, t. y.: a) sąlygiškai trumpa ginčo nagrinėjimo trukmė; b) lankstumas, t. y. orientacija ne tik „į įstatymo raidę“, bet ir į šalių santykių specifiką, Tarptautinio sporto arbitražo teismo jurisprudenciją, teisinius ir komercinius padarinius po arbitražo sprendimo priėmimo; c) nepriklausomumas.

Būtent nagrinėjant iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus, arbitražo lankstumas pasireiškia tuo, kad ginčo šalys gali tikėtis, jog ginčą nagrinėjantis arbitras savo profesionalumo ir nagrinėjamos problemos specifiškumo išmanymo dėka suvoks teisinius santykius ne tik taip, kaip juos formaliai reguliuoja įstatymai, bet kokius juos norėjo ir nori suvokti, matyti ir veikti šalys, pateikusios ginčą nagrinėti arbitražui. Lankstumas sietinas ir su tuo, jog arbitrai gali vadovautis Tarptautinio sporto arbitražo ir tarptautinių sporto federacijų formuojama praktika, politika, taisyklėmis, nagrinėjant iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus. Lankstumas siejamas ir su tuo, kad ginčo šalys gali tikėtis, jog arbitražo teismo sprendimas turės įtakos jų ginčo dalykui, o nebus vien materialinio teisinio santykio išaiškinimo aktas. Atsirandant Lietuvoje vis daugiau sporto teisės, sporto vadybos, medicinos, sporto ekonomikos specialistų, plėsis, o kartu populiarės profesionalių sporto teisinių santykių subjektų galimybės perduoti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus nagrinėti Lietuvoje veikiančiam arbitražui pagal specialią sporto ginčams nagrinėti skirtą tvarką. Manytina, kad tokio populiarumo arbitražas sulauktų tik vykdant nuolatinį teisinį, ekonominį švietimą, neatmetant ir svaresnio KKSD vaidmens. Paminėtina ir tai, kad toks arbitražas galės taikyti ir Tarptautinio sporto arbitražo praktiką, kuri, deja, Lietuvoje nėra šaltinis priimant sprendimus teisme, nors formaliai pripažįstama³¹.

Konstatuotina, kad Lietuvoje sudarytos teisinės prielaidos nagrinėti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus arba bendrosios kompetencijos teismuose, jeigu tokia jų jurisdikcija numatyta sporto veiklos sutartyse, arba vidaus sporto šakų federacijų, lygų dokumentuose, arba sporto teisinių santykių

²⁹ Vilniaus komercinio arbitražo teismas. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-03-30]. Prieiga per internetą: <<http://www.arbitrazas.lt/index.php?handler=lt.arbitrazas>>.

³⁰ Ten pat.

³¹ Pastaba: žr. bylas: Kauno apygardos teismas. 2012 m. vasario 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2A-89-527/2012; Vilniaus apygardos teismas. 2012 m. lapkričio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2S-138-302/2012; Lietuvos apeliacinis teismas. 2010 m. rugsėjo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2T-164/2010; Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. 2006 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-3878/2006.

kių dalyviai turi teisę perkelti savo ginčą nagrinėti į arbitražą. Tokio arbitražo egzistavimą užtikrina VKAT. Paminėtina, kad sporto teisinių santykių dalyviai taip pat turi teisę nagrinėti ginčus savo vidaus sporto šakų federacijų, lygų organuose, tačiau galutinis ginčo sprendimas priklauso nuo to, kaip konkreči lyga, federacija yra suregulavusi galutinio ginčo sprendimo priėmimo klausimą, t. y. ar toks ginčas privalo pasiekti nacionalinį teismą, ar teikiamas tarptautinei sporto šakos federacijai, įskaitant ir ginčo nagrinėjimą Tarptautiniame sporto arbitraže Lozanos mieste (Šveicarija).

5. Alternatyvus ginčų sprendimas

Iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus galima nagrinėti ne tik arbitražu ar bendrosios kompetencijos teismuose, bet ir naudojant alternatyvius ginčų sprendimo būdus. Kokie jie?

Alternatyvūs sporto ginčų sprendimo būdai. Alternatyvūs ginčo sprendimo būdai (angl. *alternative dispute resolution, ADR*) yra tokie privatūs ginčo sprendimo būdai, kurie sprendžiami šalių susitarimu su arba be trečiosios šalies, bet ne teisėjo įsikišimo. Paprastai pasaulinėje teisinėje praktikoje yra žinomi šie alternatyvūs ginčo sprendimo būdai: a) taikinimas; b) mediacija; c) mini teismas; d) neutralus vertinimas; e) eksperto vertinimas; f) „med-arb“³². Alternatyvius ginčų sprendimo būdus reikia vertinti kaip galimybę profesionaliems sporto teisinių santykių subjektams susitarti dėl pažeistų teisių gynimo būdo, kuris, tikėtina, gali būti efektyvus ir užkirsti kelią ginčo plėtojimuisi arbitraže arba bendrosios kompetencijos teisme.

Taikinimas – toks privatus ginčo sprendimo būdas, kai šalys savo ginčui spręsti pasirenka trečiąją šalį kaip mediatorių, kuris, nustatęs šalių pozicijų išklauso tvarką, priima galutinį sprendimą. Paminėtina, kad taikinimo rezultatas gali būti įforminamas sutartimi, kuri šalims turi *res judicata* galią.

Mediacija – privačių asmenų ginčo sprendimo būdas, panašus į taikinimą, kai šalys savo ginčui išspręsti pasirenka trečiąjį asmenį, kuris tam tikra tvarka išsprendžia šalių ginčą. Trečioji šalis paprastai yra neutrali ir dėl jos skyrimo abi ginčo šalys susitaria.

Mini teismas – savanoriškas ginčų sprendimo būdas, leidžiantis kiekvienai šaliai pateikti ginčą spręsti savo vadovams, kurie paskiria trečiąjį asmenį nagrinėti ginčą. Tai netipinis ginčo sprendimo būdas, jis net ir ne Lietuvoje nėra labai populiarus. Šiuo atveju ginčą išsprendžia trečiasis nepriklausomas ekspertas. Šis ginčo sprendimo būdas labiausiai panašus į eksperto vertinimą, kai šalys pasirenka reikiamos srities ekspertą, kuris įvertina šalių veiką ir priima sprendimą.

Neutralus vertinimas – toks ginčo reguliavimo būdas, kai trečiasis nepriklausomas asmuo neutraliai įvertina ginčo šalių teisinius santykius ir priima rekomenduojamą ginčo sprendimo variantą, būdą.

„Med-arb“ – užsienio teisės mokslininkų literatūroje įvardijamas ginčo sprendimo būdas, kai ginčo šalys ginčą sprendžia kombinuotu mediacijos ir arbitražo būdu³³.

6. Tarptautinis sporto arbitražas

Tarptautinis sporto arbitražo teismas (toliau – CAS) yra 1984 m. Tarptautinio olimpinio komiteto sukurta institucija. Veiklos pradžioje iki pat 1991 m. CAS nagrinėjo sportininkų statuso bylas, televizijų transliacijų teisių bylas, rėmimo bylas, iš sporto veiklos sutarčių ir licencijavimo kylančius ginčus. Po 2003 m. CAS reformos, Šveicarijos Aukščiausiam Teismui pripažinus, kad būtent CAS yra galutinė instancija, nagrinėjanti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus, sporto bylų CAS padaugėjo.

Beveik visos tarptautinės tam tikrų sporto šakų federacijos narystės pagrindu priklauso Tarptautiniam olimpiniam komitetui arba yra jo globojamos, todėl jos savo vidaus dokumentuose yra suregu-

³² BLACKSHAW, I. *Mediating Sports Disputes: National and International Perspectives*. T.M.C. Asser Press, the Hague, the Netherlands, 2002.

³³ GARDINER, S.; JAMES, M.; O'LEARY, J.; WELCH, R.; BLACKSHAW, I.; BOYES, S.; CRAIGER, A. *Sports Law. Second Edition*. Cavendish Publishing Limited. London, Sydney, 2005, p. 232.

liavusios, kad galutinai tam tikros sporto šakos federacijos ginčai turi būti išsprendžiami CAS. CAS sudaro mažiausiai 150 arbitrų. Jie yra skiriami ketverių metų kadencijai. CAS arbitrų sąrašai atnaujinami kas ketverius metus. CAS veikia vadovaudamasis Šveicarijos proceso teise, todėl CAS arbitrai paprastai nėra įpareigojami vadovautis ankstesnių bylų sprendimais, tačiau dažniausiai taip daroma, siekiant užtikrinti CAS veiklos pastovumą ir arbitražo praktikos vienodumą. Paprastai CAS sprendžia visus su sportu tiesiogiai ar netiesiogiai susijusius ginčus. CAS kodekse nurodoma, kad CAS turi teisę spręsti šiuos ginčus: a) ginčus, kai šalys arbitražinės išlygos pagrindu susitaria spręsti ginčus CAS; b) CAS veikia kaip apeliacinė instancija, nagrinėjant ginčus, susijusius su sporto šakų federacijomis, asociacijomis arba su kitomis su sportu susijusiomis organizacijomis, jei šių organizacijų lokalūs teisės aktai numato, kad CAS turi teisę nagrinėti tokius ginčus; c) CAS taip pat teikia mediacijos paslaugas³⁴.

CAS, kaip ir kiti arbitražai, yra nepriklausoma institucija, todėl net ir eliminuojant tam tikros sporto federacijos taisykles, šalys gali susitarti, kad jų ginčas bus sprendžiamas CAS. Be kita ko, kaip minėta, CAS yra galutinė daugelio tarptautinių federacijų sprendžiamų ginčų galutinio išsprendimo instancija. CAS paprastai vadovaujasi šalių pasirinkimu nustatyta materialine teise arba, jeigu šalys nepasirinko savo teisiniams santykiams taikytinos teisės, – labiausiai su ginču susijusią teisę. CAS bylos gali būti kelių pobūdžių: paprastosios bylos, kuriose priimamas įpareigojantis sprendimas, patarimosios bylos, apeliacinės bylos³⁵.

Paprastąsias bylas nagrinėja 3 (trijų) arbitrų kolegija. Po vieną arbitrą skiria kiekviena šalis, o paskirtieji arbitrai skiria po trečiąjį arbitrą pirmininką. Jeigu šalys sutinka, byla gali būti sprendžiama vieno arbitro, pasirinkto abiejų šalių. Kaip ir visais atvejais, arbitrams keliamas nepriklausomumo, nešališkumo, profesionalumo kriterijus. Arbitražo procesas paprastai trunka 6–9 mėnesius nuo prašymo pradėti arbitražo procedūras pateikimo.

Apeliacinės bylos – tai tokios CAS bylos, kurias sprendžia 3 (trijų) arbitrų kolegija. Šių bylų nagrinėjimas yra trumpesnis ir trunka apie 4 mėnesius. CAS šiuo atveju sprendžia apeliacines bylas, kurias apskundė šalis, kurios ginčas buvo išnagrinėtas tam tikros tarptautinės federacijos ginčo nagrinėjimo organo. Paprastai apeliacinėse bylose arbitrai vadovaujasi šalių pasirinkta materialine teise ginčui spręsti, o jei šalys tokios teisės nepasirinko, arbitrai vadovaujasi tos šalies, kurioje yra įsikūrusi tam tikra tarptautinė tos šakos federacija, teise³⁶.

CAS procedūros yra panašios į kitų arbitražo institucijų procedūras. Pirmiausiai šalis, kuri nori paduoti ieškinį arba apeliacinį skundą arbitražui prieš kitą šalį, kreipiasi į CAS su prašymu pradėti arbitražo procedūras. Po tokio kreipimosi su ieškiniu ar apeliaciniu skundu šalys apsieičia arba rašytiniais, arba žodiniais paaiškinimais, po kurių vyksta žodinis bylos nagrinėjimas arbitrų kolegijoje. Bylos nagrinėjimo yra galimi keli būdai – tiek konferencinis pokalbis, tiek tiesiogiai dalyvaujant su arbitrų kolegija viename iš CAS centrų. Paprastosios bylos nėra konfidencialios, todėl jų sprendimai skelbiami viešai. Tačiau šalys bet kada gali sutarti, kad jų bylos sprendimas bus konfidencialus, todėl nebus skelbiamas viešai. Apeliacinėse bylose nėra konfidencialumo ar nekonfidencialumo taisyklių, tačiau dažniausiai sprendimai nėra skelbiami, nes patys arbitrai yra saistomi konfidencialumo įsipareigojimo šalims.

CAS laikytinas kontinentinės teisės tradicijos atspindžiu sprendžiant iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus, todėl yra kritikuotinas Jungtinių Amerikos Valstijų teisės mokslininkų dėl vietos diskrecijos laisvei trūkumo³⁷.

³⁴ Tarptautinio sporto arbitražo veiklos kodeksas. 2013 m. redakcija [interaktyvus. Žiūrėta 2014-05-15]. Prieiga per internetą: < [http://www.CAS-cas.org/d2wfiles/document/4962/5048/0/Code20201320corrections20finales20\(en\).pdf](http://www.CAS-cas.org/d2wfiles/document/4962/5048/0/Code20201320corrections20finales20(en).pdf) >.

³⁵ Ten pat.

³⁶ Ten pat.

³⁷ GRIFFITHS, J. *Procedural fairness and regulation of sport: lessons from the common law*. International Sports Law Review, 2009.

CAS turi teisę sudaryti ir laikinas ginčų nagrinėjimo institucijas tam tikroms sporto žaidynėms. *Ad hoc* bylos – tokios CAS bylos, kuriomis sprendžiami ginčai, kylantys specialių sporto renginių, pavyzdžiui, olimpinų žaidynių metu. CAS *ad hoc* bylas sprendžia *ad hoc* arbitražo skyrius, veikiantis tam tikrų tarptautinių sporto renginių metu. CAS *ad hoc* skyrius paprastai sudaromas iš apytikriai 10 (dešimties) arbitrų. Arbitrus pagal jų kvalifikaciją skiria CAS tarptautinė taryba (angl. *the International Council of the Arbitration for Sport (ICAS)*). Paskirtieji arbitrai būna nepriklausomi nuo tam tikrų sporto varžybų dalyvių, todėl veikia tinkamai, atsižvelgdami į proceso sąžiningumo ir skaidrumo principus.

Paprastai sporto renginių dalyviai, norėdami kreiptis į *ad hoc* arbitražą, privalo vadovautis *ad hoc* arbitražo taisyklėmis. Šios taisyklės nustato, kad skundas *ad hoc* arbitražo skyriui privalo būti pateiktas anglų arba prancūzų kalba. Atsižvelgiant į ginčo sudėtingumą, ginčas nagrinėjamas 1 (vieno) arba 3 (trijų) arbitrų. *Ad hoc* arbitražas ginčus nagrinėja vadovaudamasis Šveicarijos privatinės teisės kodeksu ir Olimpinių chartija. Ginčai sprendžiami itin greitai. Taisyklėse numatoma, kad sprendimas dėl ginčo priimamas per 24 valandas nuo kreipimosi į *ad hoc* arbitražą. Bylos nagrinėjimo procesas yra nemokamas, išskyrus, jei pačios ginčo šalys turėtų savo atstovavimo, ekspertų samdymo išlaidų. Taigi šis specialus CAS skyrius yra skirtas itin greitai spręsti tarptautinių sporto renginių dalyvių ginčus, siekiant užtikrinti sporto renginio nepertraukiamumą, sportinių santykių dinamiškumo specifiką.

CAS sprendimų teisinė galia yra kaip ir kitų arbitražų – tai galutiniai ir neginčijami sprendimai. Kaip ir kitų arbitražų sprendimai, CAS sprendimai pripažįstami Lietuvos Respublikoje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu, Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymu ir Niujorko konvencija dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo³⁸. Yra tik keletas procedūrinių taisyklių pažeidimų, kurių pagrindu galima ginčyti CAS sprendimą. Sprendimui ginčyti taikomas Šveicarijos tarptautinės privatinės teisės kodeksas, o ginčyti galima šiais atvejais: kai neteisėtai sudaryta arbitrų kolegija arba neteisėtai paskirtas vienas arbitras, jei arbitrų kolegija klaidingai teigė, kad ji neturi arba turi jurisdikciją, jei arbitrų kolegija peržengė ginčo nagrinėjimo ribas, jei buvo pažeistas šalių rungimosi principas ir jei bent viena iš šalių nebuvo išklausa bylos nagrinėjimo metu, jei sprendimas nesuderinamas su Šveicarijos viešąja tvarka.

Išvados

Išanalizavus galimas sporto ginčus nagrinėjančias institucijas, darytina išvada, kad sporto teisinių santykių subjektams yra sudarytos teisinės prielaidos nagrinėti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus ne tik bendrosios kompetencijos teismuose, bet ir specializuotose sporto ginčų nagrinėjimo institucijose, t. y. pirmiausiai sporto ginčus nagrinėti kiekvienoje sporto šakos federacijoje, o galiausiai tokį ginčo sprendimą perduoti arba VKAT, arba Tarptautiniam sporto arbitražui. Konstatuotina, kad Tarptautinio sporto arbitražo ilgametė praktika ir išskirtinumas sprendžiant sporto ginčus gali nulėmti tai, jog ginčai, kylantys iš sporto teisinių santykių, profesionaliausiai bus nagrinėjami būtent šioje institucijoje. Tai leistų ne tik plėtoti sporto mokslą, bet ir vienodą sporto teisinių santykių aiškinimo praktiką – *lex sportiva*, kuri Tarptautiniame sporto arbitraže jau yra nusistovėjusi.

Kritikuotinas yra sprendimas priskirti iš sporto teisinių santykių kylančius ginčus nagrinėti bendrosios kompetencijos teismams Lietuvoje, nes Lietuvoje nėra vienodos sporto ginčų nagrinėjimo praktikos. Tai pagrindžiama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos nevienodumu.

LITERATŪRA

Specialioji literatūra

1. BLACKSHAW, I. *Mediating Sports Disputes: National and International Perspectives*. T.M.C. Asser Press, the Hague, the Netherlands, 2002.
2. GARDINER, S.; JAMES, M.; O'LEARY, J.; WELCH, R.; BLACKSHAW, I.; BOYES, S.; CRAIGER, A. *Sports Law. Second Edition*. Cavendish Publishing Limited. London, Sydney, 2005.

³⁸ Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl 1958 metų Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“. *Valstybės žinios*, 1995, nr. 10-208.

3. GRIFFITHS, J. *Procedural fairness and regulation of sport: lessons from the common law*. International Sports Law Review, 2009.
4. NAFZIGER, J. International sports law as a process for resolving disputes. *International & Comparative Law Quarterly*, 1996.
5. CRAIGER, A.; GARDINER, S. *Professional Sport in the European Union: Regulation and Re-regulation*. Asser. The Hague, 2000.
6. MITTEN, M. J.; OPIE, H. Sports law: implications for development of international, comparative, and national law and global dispute resolution. *CAS Bulletin*, 2012.

Norminiai teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. *Valstybės žinios*, 2000, nr. 74-2262.
8. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas. *Valstybės žinios*, 2002, nr. 36-1340.
9. Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymas. *Valstybės žinios*, 1996, nr. 39-961.
10. Lietuvos Respublikos teismų įstatymas. *Valstybės žinios*, 1994, nr. 46-851.
11. Lietuvos Respublikos civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas. *Valstybės žinios*, 2008, nr. 87-3462.
12. Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymas. *Valstybės žinios*, 1996, nr. 9-215.
13. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl 1958 metų Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo ratifikavimo“. *Valstybės žinios*, 1995, nr. 10-208.
14. Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus įsakymas „Dėl nacionalinių sporto (šakų) federacijų pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. *Valstybės žinios*, 2009, nr. 12-504.

Teismų praktika

15. Lietuvos apeliacinis teismas. 2010 m. rugsėjo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2T-164/2010.
16. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. 2011 m. vasario 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-65/2011.
17. Kauno apygardos teismas. 2012 m. vasario 2 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2A-89-527/2012.
18. Vilniaus apygardos teismas. 2012 m. lapkričio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2S-138-302/2012.
19. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas. 2006 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-387/2006.
20. Tarptautinis sporto arbitražas. 1999 m. sausio 4 d. sprendimas byloje Nr. CAS 98/215.

Interaktyvūs šaltiniai

21. Nacionalinė teismų administracija. 2013 m. teismų veiklos apžvalga. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-03-30]. Prieiga per internetą: <http://www.teismai.lt/dokumentai/teismu%20aCASKaita_2013_galutine.pdf>.
22. Vilniaus komercinio arbitražo teismas. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-03-30]. Prieiga per internetą: <<http://www.arbitrazas.lt/index.php?handler=lt.arbitrazas>>.
23. Tarptautinio sporto arbitražo veiklos kodeksas. 2013 m. redakcija [interaktyvus. Žiūrėta 2014-03-31]. Prieiga per internetą: <[http://www.CAS-cas.org/d2wfiles/document/4962/5048/0/Code20201320corrections20finales20\(en\).pdf](http://www.CAS-cas.org/d2wfiles/document/4962/5048/0/Code20201320corrections20finales20(en).pdf)>.
24. Tarptautinis sporto arbitražas. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-10-10]. Prieiga per internetą: <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/search/advanced.aspx>.
25. Lietuvos krepšinio federacija. Taisyklės, reglamentuojančios žaidėjų perėjimus ir kompensacijas sporto (krepšinio) mokykloms (klubams) už paruoštą žaidėją [interaktyvus. Žiūrėta 2014-03-31]. Prieiga per internetą: <http://www.musukrepsinis.lt/public/files/Taisykles-reglamentuojancios-zaideju-perejimus.-Patvirtinta-LKF-metineje-konferencijoje-2013.04.16.pdf>.
26. Lietuvos automobilių sporto federacijos įstatai. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-05-15]. Prieiga per internetą: <http://www.lasf.lt/wp-content/uploads/2013/11/LASF-istatai-priimti-2013-03-30-LASF-nariu-suvaziavime-2_.pdf>.
27. Lietuvos futbolo federacijos įstatai. [interaktyvus. Žiūrėta 2014-10-13]. Prieiga per internetą: <http://www.lff.lt/lt/istatai>.

NATIONAL AND INTERNATIONAL SPORTS DISPUTE RESOLUTION BODIES

Audrius Biguzas

Summary

The article analyses possibilities of professional sports' subjects to resolve their disputes by using various dispute resolution bodies. The article analyses drawbacks of courts of general competence, as well as it provides for possibilities to resolve sport disputes using the method of alternative dispute resolution and arbitration.

Įteikta 2014 m. gegužės 21 d.

Priimta publikuoti 2014 m. spalio 15 d.